

pentti sammallahti als confins del món

Era força evident quan, a Toni Catany, li agradava una obra d'art o qualsevol altra cosa. Gairebé mai no fingia el plaer. I si adquiria una obra d'algun altre fotògraf, o en feia intercanvi, era perquè el movia l'atracció estricta, el gust sincer per una altra expressió artística.

Al llarg dels darrers anys, en veure la possibilitat que una Fundació que portàs el seu nom fos receptora del seu llegat, i que s'edificàs el Centre Internacional de Fotografia a Lluçmajor, decidí enriquir la seva pròpia col·lecció amb noves adquisicions. S'interessà, aleshores, pels fotògrafs que li eren propers o pels quals tenia una autèntica admiració, i entre aquests últims hi figurava el finlandès Pentti Sammallahti.

La Fundació Toni Catany, que té entre els seus objectius el foment de la cultura fotogràfica, considera un privilegi la presentació, a Lluçmajor, de l'obra de Sammallahti, un altre gran artista de prestigi internacional. **Als confins del món** és la primera d'una sèrie d'exposicions previstes per a ajudar-nos a conèixer Catany una mica millor, a partir de les seves predileccions, a través de la mirada dels altres.

sammallahti // catany

Ja la primera vegada que vaig veure algunes fotos de Pentti Sammallahti, cap a l'inici de la dècada dels 2000, en vaig parlar tot d'una a Toni, ben convençut que l'amic compartiria el meu entusiasme.

I no em vaig equivocar...

Hi ha moltes coses que distingeixen el fotògraf escandinau del mediterrani, el primer naturalment atret pels "encontres" fortuïts, troballes en viatges i passejades, el segon més inclinat a expressar-se a través de composicions més controlades; però es pot dir que els agermana una mateixa predilecció per descriure un món idealitzat, intemporal, plàcid.

I si, reproduïdes als llibres, les imatges de Sammallahti ja es mostren seductores, no cobren tot el seu sentit, no revelen del tot el seu encant i la seva màgia, fins que l'espectador es troba ben al davant dels originals. És perquè en veié aquest tiratges que Catany sentí l'impuls, gairebé incontrolable, d'adquirir-ne alguns per a la seva pròpia col·lecció.

Tal com era d'esperar, Toni fou, doncs, sensible al seu format intimista, a la claredat dels detalls, als subtils matisos dels viratges que enriqueixen els blancs i els negres.

Perquè són objectes, alhora que imatges, les fotografies de Pentti Sammallahti recordaven a Toni les miniatures índies i perses que tant s'estimava.

Alain D'Hooghe
Comisari de l'exposició

- 1950**_Neix a Hèlsinki, en el si d'una família d'artesans. La seva àvia, Hildur Larsson, fou una gran fotògrafa d'origen suec.
- 1959**_Acompanyat pel seu pare, visita l'exposició fotogràfica **The Family of Man** a l'Hèlsinki Art Hall.
Segons el pare, a partir d'aquest moment Pentti ja sap a què vol dedicar la seva vida.
- 1961**_Primeres fotografies, petits tiratges per contacte realitzats sota la tutela de son pare.
- 1963**_Ingressa al taller de fotografia del seu col·legi, dirigit pel seu professor de química, Eero Laaksovirta, un entusiasta aficionat a la fotografia. Fabrica la seva pròpia ampliadora i comença a fotografiar Hèlsinki en companyia del seu company Lauri Nevanlinna.
- 1964**_Ingressa a l'Hèlsinki Camera Club, on coneix Antero Takala, Ismo Hölttö, Mikko Savolainen, Jaakko Holm, Pertti Hietanen, Jussi Aalto, Keijo Kansonen i Reijo Porkka, entre d'altres.
- 1965-1970**_Participa en nombroses exposicions internacionals de fotògrafs amateurs.
- 1967-1970**_Abraça una visió pacifista del món, inspirada en les seves lectures de Pentti Linkola, Erkki Tuomioja i Unto Tähtinen.
- 1969**_Comença a sortir amb Pirkko, la seva futura esposa. Tendran quatre fills: Ona (1977), Joel (1983), Sara (1987) i Leo (1992).
- 1970**_Es matricula a la Universitat d'Hèlsinki per estudiar història de l'art, música i matemàtiques, però finalment no s'hi gradua.
- 1970-1973**_Dirigeix el laboratori (de blanc i negre i color) del fotògraf Matti A. Pitkänen.
- 1971**_Primera exposició individual: **Kaupunki on painajainen**. El conviden a unir-se al col·lectiu Imago 6, que neix com un corrent crític amb l'Hèlsinki Camera Club, que consideren desfasat.
- 1973-1974**_Es nega a prestar el servei militar i comença a realitzar serveis socials en un taller penitenciari de construcció de vaixells de fibra de vidre. A partir d'aquest moment, fotografia persones detingudes per encàrrec de l'administració penitenciària del Ministeri de Justícia.
- 1974**_Exposició **Mullasta taivaalle** al Museu Finlandès de la Fotografia. Comença a impartir classes de fotografia (a temps parcial) a la Lahti Art School (fins al 1976) i a la Universitat d'Art i Disseny (fins al 1991).
- 1975**_Rep la seva primera beca estatal de fotografia (en rebrà d'altres el 1979, el 1992 i el 2009).
- 1976**_Exposició **Uusia sarjoja** al Museu Finlandès de Fotografia.
- 1977**_Primera exposició individual a l'estranger a la casa dels artistes de Gotland, a Visby, a la qual en succeiran d'altres en vint països.
- 1978**_Inicia **Opus**, una col·lecció de llibres i portafolis d'artistes, en col·laboració amb Jorma Puranen.
- 1979**_Publicació del seu primer portafoli, **Cathleen Ni Houlihan**, l'exposició homònima es presenta en multitud d'espais. El portafoli assenyalava el llançament de la sèrie Opus, que superarà els 50 títols dedicats a més d'una desena d'artistes.
- 1980**_Rep el premi de l'associació de crítics finlandesos.
Emprèn una experimentació sistemàtica dels procediments d'impressió fotogràfica o fotomecànica.
- 1984**_Imparteix classes de revelat al Departament de Fotografia de la Universitat d'Art i Disseny d'Hèlsinki.
- 1989**_Viatja a la Xina i al Japó en companyia de Kristoffer Albrecht, que esdevé un estret col·laborador amb el qual compartirà viatges a més de 20 llocs d'Europa, Àsia i Àfrica. També mantindran un estudi conjunt entre 1994 i 2008.
- 1991**_El govern finlandès li concedeix una beca que li garanteix ingressos durant 15 anys i decideix posar fi a 17 anys d'ensenyament a la Universitat d'Art i Disseny. Realitza el seu primer viatge a Sibèria i als confins de la mar Càspia, en companyia de Taneli Eskola.
- 1996**_Exposició individual a París, en el marc del **Mois de la Photo**, punt de partida d'una sèrie d'exposicions en el marc d'esdeveniments fotogràfics internacionals a Europa, Àsia, Amèrica i Àfrica.
- 2001**_La Universitat d'Art i Disseny d'Hèlsinki li atorga el títol de **Doctor Honoris Causa** en Art.
- 2004**_És seleccionat per a l'exposició inaugural de la Fundació Cartier-Bresson, per a la qual el fotògraf francès tria els seus 100 fotògrafs favorits.
- 2005**_La col·lecció Photo Poche, dirigida per Robert Delpire, dedica un número a la seva obra.
- 2006**_Rep la medalla Pro Finlàndia. **Staden - Kaupunki** (Opus 45), realitzat en col·laboració amb l'escriptor Bo Carpelan, és reconegut com el millor llibre de l'any.
- 2007**_Comença la seva col·laboració amb la Box Galerie (Brussel·les), que li dedica una primera exposició individual.
Una segona exposició individual hi serà presentada el 2010.
- 2009**_Publica la seva vintena obra, **Huoneita-Chambres-Rooms** (Opus 52), amb textos del poeta Caj Westerberg.
- 2010**_Inauguració de la seva retrospectiva al Museu Finlandès de Fotografia, a Hèlsinki.
- 2011**_El **Centro Andaluz de la Fotografía** (Almeria) li produeix una exposició retrospectiva (comissariada per Alain D'Hooghe), que després viatjarà al MAC (La Corunya) i al Museu Pablo Gargallo (Saragossa).
- 2012**_Publicació simultània d'una important monografia retrospectiva a càrrec de sis editors europeus: **Täällä Kankana** (Opus, Finlàndia) **Ici au loin** (Actes Sud, França), **Aquí, tan lejos** (Blume, Espanya), **Here far away** (Dewi Lewis Publishing, Gran Bretanya) **Qui, attrove** (Peliti Associati, Itàlia) i **Hier weit entfernt** (Kehrer Verlag, Alemanya).

pentti sammallahti

als confins del món

Pentti Sammallahti (1950) és, sens dubte, un dels fotògrafs contemporanis més destacats de Finlàndia, reconegut internacionalment tant pels professionals del mitjà com per la crítica i el públic.

Començà a exposar amb regularitat el seu treball cap als 21 anys, i exercí durant molt temps de professor a la Universitat d'Arts Aplicades d'Hèlsinki, abans de rebre una beca de l'estat finlandès que li va permetre, durant 15 anys, dedicar-se per complet als seus projectes artístics.

Lluny de les modes i de les tendències efímeres, ens proposa petites fotografies en blanc i negre, divertides i alhora serioses. Confessa la seva predilecció per la neu, el fred i la blancor del nord -entre el seu país natal i Rússia, en especial-, la qual cosa no li impedeix de trobar la felicitat fotogràfica en entorns menys septentrionals com els Balcans, l'Índia, Nepal, el Marroc o fins i tot Turquia.

A les seves imatges -i en particular aquelles en què opta pel format panoràmic-, els paisatges i aquells qui els habiten són a la deriva, les cases i les barraques semblen a punt d'esfondrar-se; sovint hi erra algun animal -gairebé sempre un ca-, amb la mirada perduda, amb una indiferència en certa manera irònica.

És amb l'escassa presència de l'home, si més no físicament, que Sammallahti ens parla, a la seva manera, de la condició humana. Si recorre a la naturalesa i als animals, és sens dubte perquè ha triat el redol de la fauna per a parlar-nos del món en què vivim.

No sabem del cert si és a causa de l'enquadrament o de la mateixa naturalesa d'allò que ens mostra, però la major part dels paisatges fotogràfics de Pentti Sammallahti -tant com les petites històries que s'hi esdevenen- ens produeixen l'estranya sensació de situar-nos als confins del món. Com si enllà de l'horitzó res no hi hagués més que el buit...

Conflueixen, al plantejament, dos enfocaments fotogràfics: d'una banda, practica la fotografia de paisatge, gairebé contemplativa, on la naturalesa té un paper primordial, on la forma d'un núvol, la immensitat del mar o la inclinació d'una branca dominen el discurs; de l'altra, s'adscriu a la tradició de l'instant decisiu que tant preuava Cartier-Bresson, en què es tracta de copsar un instant fugisser i únic.

És evident, doncs, que en aquesta dualitat paradoxal entre la contemplació i la captura trobam una part important del que constitueix la signatura visual, de seguida identificable, del fotògraf.

FUNDACIÓ TONI CATANY
www.fundaciotonicatany.cat

president
Miquel Bezares

vicepresident
Alain D'Hooghe

director
Antoni Garau

secretari
Lluís Segura

tresorer
Sebastià Rubí

vocals
Maria del Mar Bonet
Joana Font

cicle d'exposicions:
Els fotògrafs de la col·lecció de Toni Catany
Claustre de Sant Bonaventura de Lluçmajor
Carrer Fra Joan Garau, 2

30.05.2015 // 09.08.2015

juny

dilluns a divendres de 10:00 a 14:00
dimecres i dissabte de 17:00 a 19:30

juliol / agost

dilluns a divendres de 10:00 a 14:00
divendres de 17:00 a 19:30

amb el patrocini de:

Ajuntament
de **Lluçmajor**